

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

PL. ÚS 16/99

Ústavný súd Slovenskej republiky v pléne zloženom z predsedu JUDr. Milana Čiča a sudcov JUDr. Júliusa Černáka, JUDr. Anny Danielčákovej, JUDr. Ľubomíra Dobríka, JUDr. Jána Drgonca, JUDr. Jána Klučku, JUDr. Štefana Ogurčáka, JUDr. Richarda Rapanta a JUDr. Tibora Šafárika na neverejnom zasadnutí 11. marca 1999 prerokoval volebnú sťažnosť [REDACTED] bytom [REDACTED], zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, proti výsledku volieb starostu obce Budince konaných 18. a 19. decembra 1998 a takto

r o z h o d o l :

Napadnutý výsledok volieb starostu obce Budince konaných 18. a 19. decembra 1998 zapísaný v zápisnici okrskovej volebnej komisie o hlasovaní vo voľbách starostu obce Budince z 19. decembra 1998, ktorým bol za starostu zvolený [REDACTED] z r u š u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. decembra 1998 doručená volebná sťažnosť [REDACTED], bytom [REDACTED]

zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, „vo veci volieb starostu obce Budince, okres Michalovce, v dňoch 18. a 19. decembra 1998“.

Ako kandidát na funkciu starostu získal viac ako 10 % hlasov oprávnených voličov, čím splnil podmienku na podanie volebnej sťažnosti podľa § 59 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 293/1995 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa tento zákon.

Nezákonnosť volieb starostu obce Budince podľa jeho názoru nastala tým, že počas sčítania hlasov oprávnených voličov vo volebnej miestnosti niektorá z prítomných osôb (členovia volebnej komisie a zapisovateľka) dodatočne, t.j. v čase po ukončení volieb (19. decembra 1999 od 14.00 h), zneplatnila 8 až 11 hlasovacích lístkov tým, že zakrúžkovala číslo druhého kandidáta na hlasovacom lístku. Tým sa uvedené hlasovacie lístky stali neplatnými.

Vzhľadom na skutočnosť, že rozdiel medzi oboma kandidátmi na funkciu starostu bol iba dva hlasy (zvolený starosta [REDAKOVANÉ] získal 55 hlasov a sťažovateľ ako protikandidát získal 53 hlasov), dodatočné zneplatnenie 8 až 11 hlasovacích lístkov v neprospech sťažovateľa znamenalo, že nebol zvolený za starostu obce Budince, hoci v samotných voľbách získal taký počet hlasov oprávnených voličov, postačujúci na to, aby bol zvolený do tejto funkcie.

Podľa názoru sťažovateľa spochybnenie zákonnosti volieb starostu obce Budince bolo okrem iného umožnené tým, že predsedníčka okrskovej volebnej komisie [REDAKOVANÉ] je manželkou bývalého, ale i terajšieho starostu obce, ktorú navyše za členku okrskovej volebnej komisie menoval starosta obce (jej manžel) podobne ako ďalších dvoch členov. Politické strany menovali do okrskovej volebnej komisie iba dvoch členov ([REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]).

K jednotlivým tvrdeniam sťažovateľ predložil vlastné dôkazy, resp. odporučil ústavnému súdu ich vykonanie a súčasne navrhol vydať tento nález: „ústavný súd zrušuje rozhodnutie miestnej volebnej komisie v Budinciach pokiaľ sa týka voľby starostu a za zvoleného vyhlasuje [REDAKOVANÉ], alebo ústavný súd zrušuje výsledok volieb starostu zo dňa 19. 12. 1998 v obci Budince“.

Volebná sťažnosť [REDAKOVANÉ] spĺňala všetky procesnoprávne náležitosti návrhu na konanie pred ústavným súdom, a keďže neboli zistené žiadne prekážky brániace v ďalšom konaní, ústavný súd ju uznesením z 27. januára 1999 prijal na ďalšie konanie.

Podľa § 61 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z. v konaní o sťažnosti kandidáta (§ 59 ods. 1) sú účastníkmi konania len sťažovateľ a kandidát, proti ktorému sťažnosť smeruje. Ústavný súd preto vyzval kandidáta, proti ktorému volebná sťažnosť smerovala, t.j. [REDAKOVANÉ] (zvoleného starostu obce Budince), aby sa v určenej lehote k jej obsahu vyjadril. Tento vo svojom vyjadrení z 27. januára 1999 okrem iného uviedol:

„Počty oprávnených a zúčastnených voličov sú pravdivé, ako i výsledky volieb, ktoré má menovaný vypísané zo zápisnice, ktorú jeho svokor – menom [REDAKOVANÉ] dostal ako člen MVK v Budinciach, kde pre malý počet voličov sa podľa zákona zriadil len jeden volebný obvod, preto sa okrsková komisia nezriadila.

Členov MVK podľa zákona 346/90 § 14 delegovali dve politické strany a chýbajúcich členov v počte troch som vymenoval ja ako starosta obce.

Skutočnosť je, že [REDAKOVANÉ] je mojou manželkou, avšak na školení na OÚ v Michalovciach zapisovateľka MVK dala dotaz, či môže byť vo volebnej komisii manželka alebo blízka rodina kandidujúceho starostu. Odpoveď znela, že môže byť, nakoľko je to obyvateľ obce, ako i oprávnený volič. K manželkinmu zvoleniu za predsedníčku došlo na prvom zasadnutí MVK jednohlasne, nakoľko táto funkcia bola ponúknutá všetkým členom komisie a ani jeden člen ju nechcel prijať.

K sčítaniu hlasov vo volebnej komisii sa nemôžem vyjadriť, nakoľko ako nečlen tejto komisie som nebol prítomný v miestnosti ani v budove, kde pracovala volebná komisia.

Výsledky volieb som sa dozvedel len po spísaní zápisnice volebnou komisiou, kde na znak súhlasu sa podpísal každý jeden člen bez výhrad, ako i zapisovateľka zápisnice. Taktiež ani člen komisie [REDAKOVANÉ], ktorý je svokrom sťažovateľa, neodmietol podpísať zápisnicu volebnej komisie“.

V závere svojho vyjadrenia požiadal, aby ústavný súd po riadnom prešetrení volebnej sťažnosti ju vyhlásil za neopodstatnenú.

II.

Okrem toho, že ústavný súd si podľa § 62 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z. vyžiadal potrebné písomné podklady týkajúce sa volieb starostu obce Budince (zoznam voličov, zápisnicu miestnej volebnej komisie o výsledku volieb starostu obce, hlasovacie lístky pre voľby starostu obce), považoval za potrebné vykonať okrem ústneho pojednávania ďalšie dokazovanie za účelom zistenia skutočného stavu, a to výsluchom svedkov. Za účasti sťažovateľa a jeho právnej zástupkyne ústavný súd 25. februára 1999 vypočul ako svedkov jednotlivých členov a zapisovateľku Okrskovej volebnej komisie v Budinciach. Zápisnica o výsluchu svedkov, ktorú všetci svedkovia podpísali, je súčasťou súdneho spisu.

Z tvrdení a argumentácie účastníkov konania, z jednotlivých svedeckých výpovedí a najmä na základe vyhodnotenia neplatných hlasovacích lístkov pre voľby starostu obce Budince ústavný súd zistil, že zásahom niektorého z členov Okrskovej volebnej komisie v Budinciach počas sčítavania a vyhodnocovania hlasovacích lístkov pre voľby starostu obce 19. decembra 1998 bolo dodatočne zneplatnených 8 až 11 hlasovacích lístkov v neprospech sťažovateľa ako jediného protikandidáta zvoleného starostu.

K uvedenému zneplatneniu hlasovacích lístkov s najväčšou pravdepodobnosťou došlo tým, že niektorý z členov okrskovej volebnej komisie počas sčítania hlasov a posudzovania hlasovacích lístkov (§ 36 až 38 zákona SNR č. 346/1990 Zb. v znení neskorších predpisov) dodatočne, t.j. po ukončení hlasovania, zakrúžkoval na niektorých hlasovacích lístkoch poradové číslo aj druhého kandidáta na funkciu starostu obce Budince. Vyhodnotením sporných hlasovacích lístkov v počte 8 až 11 ústavný súd zistil, že dodatočné zneplatnenie uvedeného počtu hlasovacích lístkov sa týkalo takých hlasovacích lístkov, na ktorých bolo voličmi zakrúžkované poradové číslo 2, teda číslo kandidáta [REDACTED]. Domnienka správnosti tohto tvrdenia vychádza zo zistenia, že úpravu sporných hlasovacích lístkov (§ 31 ods. 4 zákona SNR

č. 346/1990 Zb. v znení neskorších predpisov) počas volebného aktu vykonával uvedený počet voličov. Individualita každého z týchto voličov takmer určite vylučuje, aby ktorýkoľvek z nich, pri rešpektovaní tajnosti hlasovania, rozdielnym spôsobom zakrúžkoval poradové čísla dvoch kandidátov nachádzajúcich sa na hlasovacom lístku pre voľbu starostu. Takmer rovnaký spôsob „zakrúžkovania“ poradového čísla 1 nachádzajúceho sa na sporných hlasovacích lístkoch dostatočne preukazuje ich vedomé dodatočné zneplatnenie v neprospech kandidáta pod poradovým číslom 2 Lóránta Juhásza.

Uvedený postup niektorého z členov Okrskovej volebnej komisie v Budinciach, ku ktorému došlo 19. decembra 1998 počas sčítania hlasov a posudzovania hlasovacích lístkov, je úplne v rozpore so sľubom člena volebnej komisie podľa § 11 ods. 5 zákona č. 346/1990 Zb. v znení neskorších predpisov, ako aj s ďalšími ustanoveniami tohto zákona, osobitne § 36 až § 40.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že i napriek dodržaniu ústavných a zákonných podmienok platných pre voľby orgánov územnej samosprávy nebolo zvolenie starostu obce Budince vo voľbách konaných 18. a 19. decembra 1998 výsledkom vôle vyjadrenej voličmi ich osobným hlasovaním v prospech nimi zvoleného kandidáta. Vedomým zásahom, resp. manipuláciou v hlasovacích lístkoch niektorého z členov Okrskovej volebnej komisie v Budinciach 19. decembra 1998 bola táto vôľa čiastočne modifikovaná v neprospech jedného z kandidátov na funkciu starostu obce Budince. S ohľadom na dosiahnutý výsledok volieb starostu tejto obce a počet dodatočne zneplatnených hlasovacích lístkov v neprospech kandidáta vedeného pod poradovým číslom 2, t.j. Lóránta Juhásza, je nepochybné, že rozhodnutie Okrskovej volebnej komisie v Budinciach z 19. decembra 1998 o voľbe starostu obce Budince zapísané v zápisnici z toho istého dňa nevyjadruje skutočný výsledok volieb starostu obce Budince konaných 18. a 19. decembra 1998.

Ústavný súd Slovenskej republiky sa preto podľa § 63 ods. 1 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 293/1995 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa tento zákon, rozhodol z r u š i ť napadnutý výsledok volieb starostu obce Budince

zapísaný v zápisnici Okrskovej volebnej komisie v Budinciach o hlasovaní vo voľbách starostu obce Budince z 19. decembra 1998, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 1999

JUDr. Milan Čič
predseda pléna Ústavného súdu
Slovenskej republiky

